

Kredi Garanti Fonu Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Erdoğan ÖZEGEN,

Değerli Meclis Üyeleri,

Saygıdeğer Meslek Komitesi Başkanları,

Değerli Katılımcılar ve Basın Mensupları,

Nisan ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve hepinizi Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Her ay olduğu gibi, ekonomik verileri değerlendirerek başlamak istiyorum.

Mart ayında;

İhracat → 23 milyar 385 milyon dolar (% 3,2)

En fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 855 milyon dolar (% 5,9)

*İngiltere → 1 milyar 423 milyon dolar (% 27,0)

*ABD → 1 milyar 400 milyon dolar (% 9,6)

*İtalya → 1 milyar 269 milyon dolar (% - 2,9)

*Fransa → 972 milyon dolar (% 12,5)

İthalat → 30 milyar 652 milyon dolar (% 2,3) (Ekim ayı itibarı ile son 6 aydır artıyor)

*Yatırım (Sermaye) malları → 4,36 milyar dolar (% 1,0)

*Hammadde (Ara mallar) → 21,02 milyar dolar (% 0,4)

*Tüketim malları → 5,21 milyar dolar (% 12,3)

Burada dikkat etmemiz gereken konu; tüketim malları ithalatı.

Düşük kurun ihracatımızı desteklemezken ithalatı da kolaylaştırdığını unutmamamız lazım.

En fazla ithalat yaptığımız ülkeler;

*Çin → 3 milyar 996 milyon dolar (% 2,3)

*Rusya → 3 milyar 371 milyon dolar (% - 7,5)

*Almanya → 2 milyar 492 milyon dolar (% 16,2)

*ABD → 2 milyar 61 milyon dolar (% 46,6)

*İtalya → 1 milyar 529 milyon dolar (% - 19,7)

Dış ticaret açığı → 7 milyar 267 milyon dolar (% - 0,5)

Ticaret Bakanlığı'nın, firmaların üretim yerleri esas alınarak hesaplanan ihracat istatistiklerinin mart verilerine baktığımızda;

İstanbul → 4 milyar 883 milyon dolar (% + 5,72)

Kocaeli → 3 milyar 378 bin dolar (% + 3,76) (ilk üç aylık dönemde → 8 milyar 321 milyon dolar)

İzmir → 2 milyar 201 milyon dolar (% - 9,49)

Bursa → 1 milyar 752 milyon dolar (% + 5,34)

Ankara → 1 milyar 172 milyon dolar (% + 23,85)

Şubat ayında yıllık Cari Açık → 12 milyar 837 milyon dolar oldu.

Aylık → 4 milyar 405 milyon dolar açık

Dış ticaret açığı → 5,73 milyar dolar (2024 → 4,70 milyar dolar idi)

Hizmetler dengesi → 2,45 milyar dolar (2024 → 2,35 milyar dolar idi)

Önümüzdeki dönem, ithalatın artması nedeni ile açıkta büyüme olmasını bekliyoruz.

Enflasyon verilerine baktığımızda mart ayında;

TÜFE → % 38,10 (aylık → % 2,46)

ÜFE → % 23,50 (aylık → % 1,88)

Enerji fiyatlarına gelen artışlar nedeni ile enflasyondaki azalma, beklentilerden daha az olacaktır.

ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru (mart) → 95,50

Endeksin 100 olması durumunda dolar mart ayında → 43,9895 TL

Mart dolar → 36,9959

28 Mart → 37,8337

Dolar bugün → 38,11

Döviz kuru son dönemde artmaya başladı. Ne kadar daha bu artışını sürdürür emin değilim. Ama Euro/dolar paritesi 1,05'in altına inmeyecektir.

Sanayi Üretimi (şubat-yıllık) → % - 1,9

Aylık → % - 1,6

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	-1,9	-1,6
İmalat Sanayi	-2,5	-1,6
Ara Mali	-3,3	-2,9
Enerji	8,0	1,3
Sermaye Mali	-6,7	-0,6
Yüksek teknoloji	-24,4	-6,9

Zaten bütün veriler bunu teyit ediyor.

Mart ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 74,4

(Geçen yıla göre 1,8 puan azaldı / Şubat ayına göre 0,1 puan azaldı)

*Kocaeli → yüzde 70,3

(Geçen yıla göre 0,2 puan azaldı / Şubat ayı ile aynı seviyede)

İşsizlik oranı (şubat) → yüzde 8,2

(Geçen yılın aynı ayına göre 0,4 puan geriledi / ocak ayına göre 0,2 puan geriledi.)

Ocak'tan Şubat'a;

Çalışabilir Nüfus → 43 bin kişi arttı.

İşgücüne katılanlar → 244 bin kişi azaldı.

İstihdam edilenler → 149 bin kişi azaldı.

Şubat itibariyle toplam istihdam sayısı → **32 milyon 314 bin kişi**.

(Ocak → 32 milyon 463 bin kişi. *Revize öncesi → 32 milyon 531 bin kişi idi.*)

Bütçe (Mart) → 261,46 milyar TL açık verdi. (OVP'deki 2025 bütçe açığı öngörüsü → 1 trilyon 931 milyar TL)

*Gelirler → 766,26 milyar TL (+ %58,4)

*Giderler → 1027,72 milyar TL (+ %48,3)

*Ocak-mart bütçe açığı → 710,81 milyar TL

Gelirler alt kalemleri;

Vergi gelirleri → 645,10 milyar TL (+ %53,4)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

-Dahilde alınan KDV → 92,36 milyar TL (+ % 88,5)

-ÖTV → 132,55 milyar TL (+ % 37,2)

-İthalden alınan KDV → 130,57 milyar TL (+ % 16,8)

Giderler alt kalemleri;

-Cari Transferler → 373,74 milyar TL (+ %44,7)

-Personel Giderleri → 282,30 milyar TL (+ %38,4)

-Mal ve Hizmet Alım Giderleri → 80,63 milyar TL (+ %65,2)

-Sermaye Giderleri → 79,27 milyar TL (+ %77,0)

-Faiz Giderleri → 161,24 milyar TL (+%116,3)

Faiz giderlerindeki artışa dikkat çekmek isterim.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bildiğiniz üzere; Başkan Trump seçim kampanyası sırasında söz verdiği gibi ticaret fazlası veren ülkelere yönelik geniş tarifeleri açıkladı.

Özellikle Çin, Vietnam, Tayvan, Güney Kore ve Japonya gibi ülkeler olumsuz etkilenirken Türkiye'ye karşı yüzde 10'luk bir oran öngörüldü.

Birkaç gün sonra ise ABD'ye misilleme yapmayan 75 kadar ülkeye vergi uygulaması 90 gün askıya alındı ve alt limit olan yüzde 10 olarak uygulanacağı açıklandı.

En son gümrük vergilerini Çin; yüzde 125'e, ABD de; yüzde 145'e yükseltti.

Son olarak da bilgisayar, cep telefonu, elektronik ve çip üretimi ürünlerinde ekstra gümrük vergilerinin tamamı kaldırıldı.

Bu arada ülkemize uygulanan yüzde 10'luk vergi; çelik, alüminyum, bakır, bazı ilaçlar ve otomobil parçaları haricindeki sektörler için geçerli.

Bu sektörlerde halihazırda uygulanan yüzde 25'lik vergi aynı oranda uygulanmaya devam edecek.

Bu durum Türkiye'nin ABD pazarında bazı rakiplerine karşı avantaj kazanabileceğini gösteriyor.

Özellikle tekstilde bu durum bir avantaj olabilir.

ABD, söz konusu bu tarifeleri pazarlık unsuru olarak kullanıyor ve ihtiyaç duyduğunda da geri adım atmaktan çekinmiyor.

Ancak buna çok da güvenmemek gerekiyor. Trump'ın politikası hızlı değişiklikler gösterebiliyor.

Diğer taraftan, Rusya-Ukrayna savaşı nedeni ile AB'ye ihracat yapamayan Rusya başka müşterisi olmadığı için enerjiyi Çin'e ucuza satıyor.

ABD ise bunun Çin'in rekabet gücünü arttırdığının farkında ve enerjinin Çin'e düşük fiyatla satılmasından rahatsız. Aslında ABD'de bu denklemde en ucuz satıcı olmak istiyor.

Öte yandan ABD pazarında rekabet gücünde azalma gören Çin gibi bazı ülkeler, daha agresif ihracat stratejileri izleyerek Türkiye için AB gibi pazarlarda rekabeti artırabilir.

Ayrıca Çin parası yuan'ın değerinin zayıflatılması hatta devalüe edilmesi Çin tarafından bir ticaret stratejisi olarak kullanılabilir.

Türkiye'nin ABD pazarında şimdilik nispeten düşük olan tarife avantajını kullanarak pazar payını artırması olası.

Halihazırda ABD, Almanya'nın arkasından ikinci büyük ihracat pazarımızı oluşturuyor. ABD ile dengeli bir ticaretimiz var.

2024 yılında;

*İhracatımız → 16.349 milyon dolar (bir önceki yıla göre yüzde 10 artış)

(2023 → 14.826 milyon dolar, 2022 → 15.229 milyon dolar, 2020 → 10.183 milyon dolar)

*İthalatımız → 16.227 milyon dolar (bir önceki yıla göre yüzde 3 artış)

(2023 → 15.778 milyon dolar, 2022 → 16.882 milyon dolar, 2020 → 11.525 milyon dolar)

*ABD ile ticaretle Türkiye'nin dış ticaret fazlası → 121 milyon dolar

Trump'ın ilk döneminde; ABD ve ülkemiz arasındaki ekonomik ilişkilerin daha ileri seviyelere taşınması ve ticaret hacminin 100 milyara çıkartılması hedefi koyulmuştu.

Amerika ile bu ticaret hacmini yakalayabilmemiz için Avrupa örneğinde olduğu gibi ABD'li şirketlerin de ülkemizde yatırım yapması gerekiyor.

Zira AB ile ticaret hacmimizin yükselmesinde ülkemizdeki AB yatırımlarının artmasının etkili olduğunu biliyoruz.

AB ile ilişkiler açısından baktığımızda, AB'nin Trump tarafından özellikle hedef alındığını görüyoruz.

Ancak Trump bir geri adım attı ve AB'ye karşı yüzde 20'lik tarifeyi askıya aldı.

Temmuza kadar AB ürünlerine yüzde 10'luk bir tarife uygulanacak.

Çelik, alüminyum ve otomobillere uygulanacak yüzde 25'lik tarife ise devam edecek.

Avrupa Komisyonu Başkanı Von der Leyen Trump'ın geri adım atmasını olumlu olarak değerlendirdi.

AB'nin alternatif pazar arayışları ve maliyeti düşürme girişimlerinde bulunması olası. Burada bir üretim üssü olarak Türkiye'ye yönelik artan yatırımlar söz konusu olabilir.

Gerek AB gerekse Çinli şirketler Türkiye'deki şirketlere yatırım yaparak ABD pazarına bu yolla erişim sağlamayı düşünebilir.

Ancak bu yatırımlar sonucu Türkiye'nin ABD ile ticaretteki 121 milyon dolarlık fazlası daha da büyürse Trump, tıpkı 90 gün içinde AB'ye uygulayacağı gibi, Türkiye'den yapılan ithalattaki vergiyi de yüzde 20'ye çıkartabilir.

Konuyla ilgili olarak, TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıklıoğlu da Nairobi'de düzenlenen Dünya Odalar Federasyonu'nun Afrika Zirvesi'nde;

*artan korumacılığın etkisi ile küresel ticarete belirsizliklerin arttığını,

*yatırımların ve büyümenin yavaşladığını,

*bunun maliyetinin çok yüksek olacağını ve

*iş dünyası olarak gümrük duvarları ve kotaların olmadığı serbest ticaretten yana olduğumuzu tekrar dile getirdi.

Zirvede; bu korumacılık sebebi ile dünya ticaretinin yüzde 20 küçülebileceğinin öngörüldüğü de ifade edildi.

Bu dönemde ülkemiz için Gümrük Birliğinin güncellenmesi artık sadece ticari kaygılarla gündemde değil bundan da öte stratejik bir zorunluluk haline geldi.

3 Nisan tarihinde yapılan Yüksek Düzeyli Ekonomik Diyalog Toplantısı ve 8 Nisanda yapılan Türkiye Yatırım Platformu toplantıları Türkiye-AB ekonomik diyalogunun canlandırılması açısından önem taşıyor.

Gümrük Birliğinin kamu alımları, hizmet ticareti ve tarımı içine alacak şekilde genişlemesi ABD politikaları sonucunda oluşacak kaybın telafi edilmesinde etkili olabilir.

Gümrük Birliğinin yeşil ve dijital dönüşümü de içine alacak şekilde güncellenmesi büyük önem taşıyor.

Sayın Özegen,

İş dünyasının finansmana erişim konusundaki sıkıntıları azalsa da kredi maliyetlerinin yüksekliği firmalarımızı zorlamaya devam ediyor.

T.C. Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin ticari kredi faizlerine yansımalarının zaman alması ve ticari kredi faizlerinin yüksek kalması ile kredi büyümesine getirilen kısıtlamalar piyasada arz kısıtına yol açıyor.

Reel sektör açısından para politikasının gevşetilmesi, reel sektör olarak bizlerin finansman maliyetlerinin düşürülmesi ve yatırımların artmasının teşvik edilmesi amacıyla önemli.

Kredilerdeki daralma ekonomik büyümeyi yavaşlattığı gibi kredilerdeki maliyetler yatırım kararlarının ertelenmesini de beraberinde getiriyor.

Ülkemizin, dünya ile rekabetini korumak için ihracatçılarımıza verilen desteklerin bütçenin elverdiği ölçüde daha fazla olması gerektiğini sürekli dile getiriyoruz.

Örneğin; Almanya, ABD, Çin, Güney Kore gibi gelişmiş ülkelerin ihracat bankaları, ağırlıklı olarak uzun vadeli yatırım kredilerini ve ihracatçıların alıcılarına kredi vererek finansman desteği ile ihracat artışı sağlıyor.

Almanya Hermes kredileri ile → 1949'dan beri şirketlerinin yabancı ülkelere yönelik yatırım ve ihracatlarını garanti altına alıyor.

Hermes kredileri → 5 yıl vadeli ve ithalatçı ve ihracatçı arasında yapılan satış sözleşmesinin %85'ini finanse ediyor.

Sözleşme tutarının geri kalan %15'lik kısmı ise ithalatçı tarafından peşin olarak ödeniyor.

Çin ise ihracatçıların dünya ile rekabetini korumak için ihracat bedellerini yüzde 12-30 arasında değişen oranlarda yüksek kurdan bozuyor.

Rekabette zorlandığımız bir dönemde bu desteğin ülkemizde de yüzde 2 den yüzde 5-10 oranına yükseltilmesi konusunu ilgili merciler nezdinde dile getiriyoruz.

Almanya ve Çin örneğindeki gibi bizde de bu desteklerin genişletilmesinin ihracatımıza ivme kazandıracağına inanıyoruz.

Sayın Özegen,

KGF olarak; teminat yetersizliği nedeniyle krediye ulaşamayan KOBİ'lerimize ve KOBİ dışı işletmelere kefil olarak, işletmelerin finansmana erişimini kolaylaştırıyor, üretim ve istihdamın sürdürülebilirliğine önemli katkı sağlıyorsunuz.

TOBB, KOSGEB, TESK, TOSYÖV, MESKA ve bankaların ortak girişimiyle üyelerine kefil olmak amacıyla kurulmuş KGF'nin, bu yönüyle dünyada benzeri bulunmuyor.

KGF desteklerinin;

*işletmelerin teminat sorununu aşmasına olanak sağlaması,

*finansmana erişimlerini kolaylaştırması ve

*yatırım süreçlerini doğrudan teşvik etmesi açısından önemsiyoruz.

Çünkü biliyoruz ki; finansmana erişemeyen firmalarımız, öz kaynaklarının yetersizliği nedeniyle faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde sürdüremiyor ve büyüme hedeflerini ertelemek zorunda kalıyor.

Ancak, faiz oranlarının yine de yüksek olduğu ile ilgili üyelerimizden geri bildirimler alıyoruz.

Bu konunun tekrar değerlendirilmesinde fayda olacağını düşünüyoruz.

AYLIK FAALİYETLER

22 Mart → Kandıra Gıda İhtisas OSB'nin üretime başlayan ilk fabrikası olan NESOS Gıda San. A.Ş.'nin tapu törenine Kocaeli Valisi Sn. İlhami Aktaş ile birlikte katıldım.

24 Mart → TOBB öncülüğünde 137 Oda ve Borsamızın ortak olduğu Gümrük ve Turizm İşletmeleri Ticaret A.Ş.'nin (GTİ), TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu'nun katılımıyla gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul Toplantısı'na katıldım.

9 Nisan → TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu'nun başkanlığını yürüttüğü Dünya Odalar Federasyonu'nun, Nairobi'de düzenlenen ve Afrika'dan liderler ve iş insanlarının da katılımıyla gerçekleştirilen Afrika Zirvesi'ne katıldım.

Yine aynı gün → Dünya Odalar Federasyonu'nun başkanlığını yürüten TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu ile birlikte Nairobi'de Kenya Devlet Başkanı Sayın Williams Ruto ile bir araya geldik. Ardından Nairobi Büyükelçimiz Sayın Subutay Yüksel'i ziyaret ettik.

14 Nisan → TSE tarafından düzenlenen "TSE Sektör Buluşmaları Toplantısı-Gebze" programına katıldım.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bir duyuruyu tekrar hatırlatarak sözlerime son vermek istiyorum.

Bildiğiniz üzere Oda olarak; Türkiye’de ilk ve bu formatta tek ödül organizasyonu olan Şahabettin Bilgisu Çevre Ödüllerini düzenliyoruz.

Tüm Türkiye’ye açık olan ödül organizasyonumuzun bu yıl 31.sini gerçekleştireceğiz.

Başvuruları 22 Nisan tarihine kadar alacağız.

Başvurularınızı bekliyoruz.

Sözlerime son verirken bugünkü toplantımıza katılımınızdan dolayı Sayın Özegen’e teşekkür ediyor, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygıyla selamlıyorum.